

**NINA PAPI
A NAHUM**
**Na Vuresi Makaliana Na
Omea Ara Marea Tana Papi
Iani**

E tau moa totu sa nauna na turupatuna tana rongona na maurina a Nahum. Mi tana papi iani **A Nahum** na propete ia e gini goko tana rongona nigira magemage loki igira na Israel kalina e puka na verabau ni Ninive.

I Ninive aia na verabau pukuga tana Asiria. I sau na Asiria e kesa na vera susuliga sosongo, ma nina mane vaumate ara toroutsanigira danga sosongo na vera tavosi bamai. Mara sekoligotoa na Israel tabana i vava, mara aditsekavanogira na tinoni sui.

Maia nogoria na rongona ti ara gini mage loki sosongo igira na Israel kalina ara rongomia laka e toroutsa popono na Ninive. Ma na propete Nahum e tsarivanigira laka God nogo e naua te e gini puka na Ninive, gana ke kedeginigira na tinoni vanga kaekae igira.

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

God e pedea na Ninive *1:1-15*

E puka na Ninive *2:1-3:19*

Na Taovia e Kore Loki Vanigira na Ninive

¹ Iani nogo e vaga na omea God e sauvulagi vania a Nahum na mane ni Elkos, tana bolebole, me kalea na vera ni Ninive.

² Na Taovia God e tau goto tamivanigira na tinoni kara samasama vania sa god tavosi, me kedegira igira ara petsakoe mangana aia. Mi tana korena loki aia e labuvisuginigira.

³ Na Taovia e kisa lê na kore, maia e susuliga sosongo nomoa, me tau dona ke gaegira na tinoni vanga tsutsukibo.

Miava moa i tana ke tsotso bâ na Taovia ma na viru sauba ke laba, ma na parako bau ke pungudato.

⁴ Maia e ketsalia na tasi me tavongani mamatsa takuti. Me naua mara viri mamatsa lê na kô. Mara matsele sui na buruburu tana poiatsa ni Basan, mi tana Vungavunga Karmel, migira goto na latsena gai ni Lebanon.

⁵ Migira na vungavunga ara kakasisi i matana na Taovia, ma na tetena ara viri rono mara lia lê na kô. Eo, na barangengo e kakasisi popono kalina na Taovia e labamai, ma na tinoni sui ara viri gagariri tana matagu.

⁶ ?Mi kalina aia e kore loki, me laka aseï tangomana ke pitsa tania? ?Masei nomoa tangomana ke baria nina momosatoba loki? E botsalaba na korena loki me iru na matana, mara viri tarutu na vatu, mara lia lê na papasa.

⁷ Na Taovia e doulaka. Aia e reitutugugira dou nina tinoni tana tagu na rota loki, me aragogira igira ara pilo bâ i konina aia.

⁸ Aia e vaga saikesa moa na obo loki e oboti poponoa na verabau ni Ninive, me matesigira sui lakalaka igira ara petsakoe mangana aia.

⁹ ?Migamu na gala, nagua amu gini vorogokona na nauvaniana na Taovia? !Kamu

parovata! Aia nogo sauba ke matesiligigamu igamu. Me tau goto tangomana ke kesa ke petsakoe mangana ke ruka kalina.

¹⁰ Migamu sauba kamu viri iru sui saikesa vaga na itai kokonaga ma na buruburu makede.

¹¹ E kesa nogo na mane i laomui igamu na Ninive e dona sosongo na vorogokona na sekoliana na Taovia.

¹² Eo, miani nogo e vaga na omea aia na Taovia e tsaria vanigira nina tinoni ni Israel: "E atsa moa ti igira na Asiria kara susuliga sosongo ma kara danga, migira sui sauba moa kara mate ma kara nangaligi lê. Migamu niqû tinoni, inau nogo au molovanigamu na rota loki, me sauba e utu goto kau nauvanigamu tugua.

¹³ Igira na Asiria ara tangoli kaputigamu igamu, mi kalina ia minau sauba kau suilavaginia gaqira susuliga, me ke utu vanigira goto kara bingi sekoligamu."

¹⁴ Miani nogo e vaga na omea aia na Taovia e pedea tana rongogira na Asiria: "Igira sauba kara tau goto tamanina sa kukuagira agana kara adidatoa na soaqira. Minau sauba kau toroutsanigira na titinonina niqira god peropero ara totu i laona niqira valetabu. !Mau vanga-raunogoa kesa na nauna na mani qiluaqira na Asiria rongona ara tabaru seko sosongo me tau goto ulagana kara mauri babâ!"

¹⁵ !Kamu morosia bâ kesa na mane adigoko e ulo gaukutimai tana vungavunga me adimaia kesa na turupatu dou! !Maia e mai na tsarivulagiana laka e sui nogo na vailabu! Migamu na tinoni ni Juda kamu labasai ma kamu tuturiga

tugua na lokisiaqira nimui bongi tabu, ma kamu saugira vania God na omea amu gini vekevaninogoa. Migira na vanga tsutsukibo sauba e utu goto kara bokitugua na veramui. !Rongona ara mate sui nogo, me utu goto kamu reigira!

2

E Puka na Vera ni Ninive

¹ !Igamu na Ninive, igira gamui gala ara maimai nogo na bokiana na veramui! !Kamu mologira na mane togotoga kara ba tû i kelana na baravatuna na veramui! !Kamu totukapu tana matana sautu! !Ma kamu vangarau pitugira!

² Na Taovia e vangaraunogoa ke sauvisutugua gana tangirongo na Israel, vaga e tamanina nogo tana idana kalina igira gana gala ara tau vati sekolivania gana susuliga.

³ Igira niqira mane vaumate na gala ara tangolinogoa niqira tako tsitsi, mara sagelia na polo tsitsi gana na vailabu. !Mara vangarau sui nogo na bokiana na veramui! !Niqira terê ara angaanga vaga moa na lake, ma niqira ose ara vatotua mara vudoku!

⁴ Ma niqira terê ara terere tsaku sosongo tana sautu, mara viri vano visu i laona na vera popono. Mara viri tarari vaga moa na sulu, mara kirapi vaga moa na angaanga.

⁵ Migira gaqira taovia na mane vaumate ara turgira niqira tinoni, mara tsaku mara vaisugutigi tana vanovano. Mara ulokalea na baravatuna na vera, mara molokaea na didila tana kubu kat-sikatsi tana kara totu ravi ti kara tupi ovatiginia na baravatu.

⁶ Ara tupi ovatia na matsapakapu e totu gana ngongo na kô. Migira sui ara totu i laona na valena na taovia tsapakae ara viri matagu mate.

⁷ Migira na gala ara aditsekavanoa na daki taovia, migira nina dakiaqo ara ngangaisia, mara lumua na aseaseqira tana melu.

⁸ Vaga saikesa moa kalina na kô e nunuala rutsu tana pinu tapatapa, me vaga goto igira na tinoni ni Ninive ara viri nunuala rutsu kesa moa kalina tania na veraqira. Mara visana vidaqira ara gudato mara tsaria, “!Kamu tu! !Kamu laka na tsogo!” Me tagara goto ke kesa ke rorong me ke pilovisu.

⁹ Migira na gala ara vaigokovigi mara tsaria, “!Ida gita ma ka ba laua niqira siliva ma niqira qolumila! !E danga dato sosongo nomoa na omea loki matena i laona na verabau iani!”

¹⁰ !Reia bâ! !Na Ninive e toroutsa saikesa, mara viri tsogo sui na tinonina, me totu mangu lê! E kaso na tobaqira tana matagu, me pulo na tuaqira, me tavongani labe lê na koniqira.

¹¹⁻¹² Tana idana na verabau ni Ninive e vaga moa kesa na babana laeone, i tana ara ba totu raviravi dou igira na laeone loki kolu daleqira tetelo. Maia na laeone mane e ba ruguvia gaqira sabo, me matesia, me gati ngotsingotsia, me ba dangaliginia na babana na velesina, gana ke palaginigira na laeone daki kolu daleqira. ? Miava nogo na verabau ri kalina ia? E toroutsa saikesa nogo.

¹³ Ma na Taovia Susuliga Sosongo e tsarivani-gira na Ninive, “!Inau nogo gamui gala! Minau sauba kau tungigira sui nimui terê. Migira nimui

mane vaumate sauba kara mate sui tana vailabu. Ma kau adivisugira pipi sui lakalaka na omea igamu amu laua tanigira na tinoni tavosi. Me sauba e utu goto sa tinoni ke rongomia niqira goko igira nimui mane adigoko.”

3

¹ Igira na tinoni ni Ninive ara dona sosongo na gokopero ma na labumatesi tinoni, ara laugira niqira omea tatamani na tinoni tavosi mara dangaliginia na veraqira. Maia nogoria na rongona ti God sauba ke toroutsania na veraqira kolu tinonina.

² Kamu rongomia na podaana na rararusi tana gotuqira na ose, ma na kukutuna na tuaqira, ma na rerekena na uilina niqira terê, kalina ara liu tsaku i sautu.

³ Igira na mane sage tana ose ara ulo tsapatugumai, mara viri angaanga niqira isi ma niqira bao. Ara matesigira danga sosongo na tinoni, me utu na tsokoraeaqira, me tsupudato bamai na kubuqira, mara gini tubulagi i koniqira.

⁴ Na Ninive aia e vaga moa kesa na daki rebi, mi kalina ia aia e gadovikedena nina nauseko. E dou sosongo na rereina, me totu matengana moa na maduaqira na tinoni kara ngaoginia. Mi tana nauvaganana nogo ia, aia e valoginigira na tinoni tavosi danga kara gini mai i konina, mi muri maia e turugira kara aqotseka vania.

⁵ Ma na Taovia Susuliga Sosongo e tsarivaganana iani, “!Inau sauba kau kedego igoe na Ninive! Igoe na daki rebi, minau sauba

kau veroligia na polomu, mo ko totu malaiole i mataqira na tinoni tavosi sui, me ke gini paluvangamamu sosongo.

⁶ Me sauba kau taiginigo na omea marasibiga, ma kau tsogori tsunago. Migira na tinoni tavosi sauba kara vusuligo ma kara qenago.

⁷ Migira sui ara morosigo igoe sauba kara sugavisu ma kara tsaria, '!Reia, e toroutsa lê saikesa nogo na Ninive! ?Asei nomoa sauba ke tangisia? ?Masei goto ke ngaoa na vereana?' "

⁸ ?Migoe Ninive, egua o padâ laka o dou liusia bâ na Tebes, aia na verabau pukuga tana Ejipt? Aia goto e tamanina kesa na ko loki e utukapusia vaga moa na baravatu, aia nogo na Kô Nile.

⁹ Na Tebes e tagaovi kaputikaira na Sudan ma na Ejipt, me tagara goto sa veratavosi tangomana ke adipukalia na susuligana; maia goto na Libia e sanga tabana kolua aia tana vailabu.

¹⁰ Eo, me atsa moa ti na Tebes e susuliga vaga ia, migira gana gala ara tuliusia nomoa, mara aditsekavanogira na tinonina. Mara labumate-sigira na daleqira pipi tana tsuruna na sautu loki. Mara soriginigira na itai tapala niqira tinoni lokiloki, mara tsonikutsu mateqira tana daisi, gana kara tsodovulagia laka i konina aseï kara ba aqotseka.

¹¹ Migamu goto na Ninive, sauba ke laba vanigamu na omea vaga e laba nogo vanigira na Ejipt. Sauba kamu vaga saikesa nogo na tinoni e inu bubulega. Sauba ke bule na lovamui, ma kamu tovoa laka kamu tsogoligi tanigira gamui gala.

¹² !Migira sui nimui valekakai amu barapolig-
inia na vatu sauba kara vaga saikesa moa na
gai mutsamutsa ara viri mada na vuana. Mi
kalina kamu keselia na gaina mara viri dudu
lê na vuana, mara puka sage saviliu i laona na
mangamui!

¹³ Migira nimui mane vaumate ara vaga
saikesa moa na daki. E tagara goto sa vidaqira
ke susuliga na tukapusiaqira gamui gala. Ma
na lake sauba ke ganisui na raravena nimui
matsapakapu.

¹⁴ Kamu sao manogatia gamui kô, vangarau
kalina kara mai tupoligamu igira gamui gala.
Kamu ba adia na kao tsitsi, ma kamu tsogori
rapasia, ma kamu vanitsavua tana bokisi na
mani aqosi briki, ma kamu ba tsiparaginia tana
e ova na baravatuna na veramui.

¹⁵ Me atsa moa ti na omea koegua kamu
naua, ma na lake sauba nomoa ke ganigamu,
se kamu mate tana vailabu. Me sauba kara
suilavaginigamu saikesa vaga moa kalina na
alaala na kipo ara gani sui lakalakagira na omea
tsukatsuka.

!Igamu amu pabo babâ mamu danga vaga moa
na alaala na kipo!

¹⁶ !Migira nimui mane kavogolo ara danga
liusigira bâ na veitugu tana masaoka! Bâ, mi
kalina ia igira ara viri lovoligi sui nogo, vaga moa
kalina na kipo ara kaporakasia na rapoqira mara
lovoligi.

¹⁷ Migira nimui tinoni lokiloki ara vaga saikesa
moa na alaala na kipo ara ba tao tana baravatu
kalina e tau vati botsa moa na aso. Mi kalina e

botsadato na aso mara viri lovoligi sui, me tau goto dona kesa iava tana ara liu bâ.

¹⁸ Migoe na taovia tsapakae ni Asiria, ko reigira bâ nimu taovia tagao butona momoru, ma nimu tinoni lokiloki, ara mate pitsu sui, ma na koniqira ara mango saviliu nogo. Migira nimu toga ara viri saranga bamai tana vungavunga, me tagara goto ke kesa ke ba adivisumaigira tugua.

¹⁹ Me tagara goto sa sinagore gana na taliginiana na bokamu, me utu goto kara mavu. I sau e tau tangomana kesa ke tsogoligi tania nimu sasaga tabaru o rotasiginigira sailagi. Me vaga ia, me sauba kara gini magemage ma kara tapotapo igira sui ara rongomia na turupatuna gamu matemate.

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ghari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9